

lemi a vyznamenáními z České republiky i zahraničí, jako například diplomem Smithsonian Institution (1973), Hrdličkovou medailí (1981), Michalowského medailí (1986), pamětní medailí 1. LF UK i univerzitní a fakultní medailí k 650. výročí založení Univerzity Karlovy (1998), medailí Bernarda Bolzana (2001), nejprve stříbrnou (2011) a posléze zlatou medailí České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (2016).

Profesor Eugen Strouhal se intenzivně věnoval také odborné spolkové činnosti, aktivně pracoval jako předseda lékařské sekce Společnosti pro dějiny věd a techniky, dlouhou dobu jako místopředseda České společnosti antropologické, byl jedním z deseti zakladatelů mezinárodní Paleopatologické asociace, členem výboru Evropské antropologické asociace, členem redakčních rad časopisů *Anthropologie*, *International Journal of Anthropology*, *International Journal of Osteoarchaeology* a *Journal of Paleopathology*, dopisujícím členem Rakouského archeologického ústavu, čestným členem Švédské společnosti historie medicíny a Španělské antropologické společnosti a řádným členem deseti dalších domácích, zahraničních i mezinárodních vědeckých společností. Byl rovněž členem několika vědeckých rad například 1. LF UK v Praze, Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, vědecké rady Humanitní fakulty Západočeské univerzity v Plzni, dále oborových rad antropologie a egyptologie. Již z tohoto úctyhodného počtu funkcí je zřejmé, že profesor Strouhal byl velmi významnou osobností české antropologie, která reprezentovala a propagovala náš obor nejen v našich zemích, ale zejména seznamovala zahraniční odbornou veřejnost s českou antropologií a získávala pro ni na mezinárodním fóru uznání a respekt.

Profesor Eugen Strouhal, vždy naplněný vírou a nadějí, ale zejména neutuchajícím tvůrčím elánem, byl člověk společenský, vynikající řečník, který neztrácel smysl pro humor ani ve vypjatých situacích. Měl vzácnou schopnost zdánlivě lehce překonávat všechny překážky, které mu život nebo někteří lidé postavili do cesty. Obdivuhodná píle, systematickosti, houževnatost, zájem o vše nové, příkladná pečlivost, klid, tolerance a rozvaha byly jeho výraznými vlastnostmi.

Profesor Strouhal, tak jak jsem jej měla možnost poznat díky naší dlouholeté spolupráci, zůstal po celý život pracovitým a skromným člověkem a přes svoji velkou vzdělanost stále studujícím nové poznatky. Ke studentům i k mladším spolupracovníkům byl velkorysý, ochotný kdykoliv pomoci těm, kdo jeho pomoc potřebovali.

V posledních letech byl profesor Strouhal postižen dlouhotrvající těžkou chorobou. Jako lékař prognózu své diagnózy znal a přesto, nebo právě proto nepřestal ve své obvyklé pedagogické a vědecké práci, ale zejména spisovatelské činnosti, když ještě pět týdnů před svým úmrtím pracoval na knize pro Rakouskou akademii věd. K tomu bylo zapotřebí velké osobní statečnosti a sebezapření. Dokázal se i za cenu velkého utrpení dlouho své nemoci bránit a do posledních dnů se zajímal o dění v České antropologické společnosti, sledoval odborné časopisy, pracoval na úpravách své poslední dokončené odborné knihy o núbijských pohřebištích v Sayale, zatímco její třetí díl bohužel existuje již jen v neúplném rukopisu.

Akademická obec v profesorovi Strouhalovi ztratila člověka vysoce vzdělaného v oboru medicíny, antropologie a archeologie, zapáleného do vědeckého zkoumání, který celý svůj život zasvětil bádání o člověku a pro člověka.

Čest jeho památce.

Profesor MUDr. PhDr. Eugen Strouhal, DrSc., Dr.habil. byl pohřben do rodinné hrobky na Olšanských hřbitovech dne 7. listopadu 2016.

OSTATKY prof. PhDr. et MUDr. VOJTĚCHA SUKA, DrSc. SE PO PADEŠÁTI LETECH VRÁTILY DO BRNA

Return of earthly remains of Professor Vojtěch Suk, Ph.D., M.D. to Brno after fifty years

Eva Drozdová

Ústav experimentální biologie, Přírodovědecká fakulta,
Masarykova univerzita, Brno, Česká republika

Members of Czech Anthropological Society-Brno branch adopted from his grandnephew Tomáš Černý funeral urn with earthly remains of Professor Vojtěch Suk, Ph.D., M.D. (18. 9. 1879 – 8. 3. 1967). Professor Vojtěch Suk was the first professor of Anthropology of Masaryk University, one of the founders of Czech Anthropological Society and founder of Anthropology Institute of Faculty of Science, Masaryk University. Urn containing his earthly remains was taken from its primarily place of burial in village Chocerady and was driven to Brno at October 2, 2016. Members of Czech Anthropological Society entombed the urn again in Brno in celebration meeting at November 28, 2016 that took place at Central cemetery of Brno city (columbarium territory, group OKR, road 2, box 528).

České společnosti antropologické se dostalo cti, postarat se o ostatky prof. PhDr. et MUDr. Vojtěcha Suka, DrSc. (18. 9. 1879 – 8. 3. 1967), jednoho ze zakladatelů České společnosti antropologické a zakladatele Antropologického ústavu na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity. Brněnské pobočce České společnosti antropologické je svěřil prasynovec prof. Suka, Tomáš Černý. Urna s ostatky byla 2. 10. 2016 převezena do Brna z Chocerad, kde byla pohřbena v hrobě rodiny bratra prof. Suka, Jaroslava. Slavnostní uložení ostatků, do kolumbária na Ústředním hřbitově v Brně, se odehrálo v rámci slavnostní schůze Brněnské pobočky České společnosti antropologické, dne 28. 11. 2016. Hrob prof. Vojtěcha Suka se nyní nachází v Brně na Ústředním hřbitově, v oblasti kolumbárií, skupina OKR, řada 2, schránka 528.

Text projevu předneseného při příležitosti uložení ostatků prof. Vojtěcha Suka na Ústředním hřbitově v Brně

*Vážené členky, vážení členové
České společnosti antropologické,
vážení hosté,*

scházíme se zde při velmi vzácné příležitosti, při znovu uložení ostatků prof. PhDr. et MUDr. Vojtěcha Suka, DrSc. na tomto místě do kolumbária.

Pro mne je to velká čest, že zde mohu promluvit. Přiznám se, že jsem nečekala, že by tato situace někdy nastala a byla jsem velmi překvapena, když mi v únoru 2016 zavolal profesorův prasynovec Tomáš Černý a dotázal se, zda by se Česká společnost antropologická chtěla postarat o ostatky jeho prastrýce.

I když mne svou žádostí šokoval a já si zpočátku nevěděla rady co dělat, jsem velmi ráda, že se celá transakce zdařila a profesor je opět mezi námi, v místě svého působení.

Protože jsem se narodila tři čtvrtě roku po jeho smrti, nemohu posloužit osobními vzpomínkami. Jeho dílo však hovoří samo za sebe. Profesor Suk byl bezesporu vědec světového formátu, který by, nebýt druhé světové války, dosáhl příslušného věhlasu. Zabýval se antropologií v celé její šíři, ale nejvíce se zaměřoval na studium živého člověka. Zejména jeho výzkumy variability lidské populace, na podkladě populací izolovaných a ekologicky specializovaných, byly ve své době, na světové úrovni. Pravidelně jezdil na Podkarpatskou Rus, uspořádal expedice na Labrador, na Sardinii a do Libye. Jako mladý pobýval v Africe. Snil o dalších výpravách, které však již po skončení druhé světové války uspořádat nemohl. Byly to expedice do Amazonie, na Sibiř a na Aljašku.

Vojtěch Suk svými názory na vědeckou práci předběhl dobu a byl proto velmi osamělým člověkem. Jeho nasazení, s jakým se věnoval svým bádáním, mu zničilo osobní život. Pracoval sedm dnů v týdnu a nutil k tomu i svou ženu. Byl to člověk jasných názorů. Nekompromisně stál za pravdou a zachovával pravidla slušnosti, což mu ubíralo na popularitě a zpomalovalo jeho vědeckou kariéru. Uveřejnění spisu „Divoši ve střední Evropě, mythus rasistů o nás, Napsal Homo Ferus, příslušník středoevropských divochů“, v roce 1938 v nakladatelství Melantrich, mu vyneslo pozornost gestapa a před vyšetřováním ho zachránil pouze útek do nemocnice ve Dvoře Králové, kde do konce války působil jako řadový lékař bez nároku na mzdu.

Po válce se opět pustil do práce, obnovil vybombardovaný Antropologický ústav, podílel se na založení České společnosti antropologické v roce 1946, byl členem jejího předsednictva a roku 1949 se stal jejím čestným předsedou.

Profesor Suk, byl člověk konfliktní, s nímž nebylo snadné vyjít, ale také to byl excelentní vědec, jakých je i v dnešní době minimum. Byl to člověk, který zastával, podobně jako jeho velký vzor dr. Aleš Hrdlička, rovnost všech lidí na Zemi a byl, tak jako by měli být všichni antropologové, naprostým odpůrcem rasismu. Tyto jeho názory jsou aktuální zvláště v dnešní době, kdy se opět vzrůstá vlna rasismu a netolerance mezi lidmi i mezi národy.

V nadcházejícím roce, 8. března 2017, tomu bude padesát let od jeho úmrtí. Pevně doufám, že se tu opět sejdeme, abychom uctili jeho památku. Ač prof. Suk je již téměř padesát let po smrti, jeho odkaz je stále živý a aktuální. Čest jeho památce!

Obrázek 1. Shromáždění členů Brněnské pobočky České společnosti antropologické, při příležitosti uložení ostatků prof. PhDr. et MUDr. Vojtěcha Suka, DrSc. do kolumbária na Ústředním hřbitově v Brně. Zleva Eva Drozdová, Hana Kulová, Lenka Vargová (s urnou prof. Suka), Kateřina Vymazalová, Kristýna Brzobohatá, Marcela Křiváková. Foto: Dana Fialová.

Obrázek 2. Místo posledního odpočinku prof. PhDr. et MUDr. Vojtěcha Suka, DrSc. na Ústředním hřbitově v Brně. Foto: Dana Fialová.

Použitá literatura k sepsání projevu

- Beneš, J. (1997): Vojtěch Suk. In Rudolf Musil (Ed.). *Folia Historica* 63. Brno: Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita.
- Pilařová, R. (2005): *Vojtěch Suk: život a dílo v kontextu české a světové antropologie*. Doktorská disertační práce. Brno: Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita.